

Nr 118.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till lantbruksattachéerna; given Stockholms slott den 1 mars 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

A. Pehrsson-Bramstorp.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 1 mars 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Pehrsson-Bramstorp:

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkterna 11 och 12, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1940/41 beräkna till Lantbruksattachéer: Avlöningar ett förslagsanslag av 60,300 kronor och till Lantbruksattachéer: Omkostnader ett anslag av 27,800 kronor. Jag torde nu få ånyo anmäla dessa frågor för Kungl. Maj:t.

I riksstaten för innevarande budgetår äro under nionde huvudtiteln uppförda dels ett förslagsanslag av 56,000 kronor till Lantbruksattachéer: Avlöningar, dels ett obetecknat anslag av 28,500 kronor till Lantbruksattachéer:

Bihang till riksdagens protokoll 1940. 1 saml. Nr 118.

Omkostnader, dels ock ett förslagsanslag av 22,000 kronor till Reglering av vissa kursförluster.

Anslaget till avlöningar. För närvarande gäller en av Kungl. Maj:t den 12 maj 1939 för lantbruksattachéerna fastställd personalförteckning. Denna upptager 3 lantbruksattachéer i lönegrad Eo 28. Den 12 juni 1936 har förordnats, att lantbruksattachéer tills vidare skola vara anställda, en i London, en i Berlin och en i Riga, varjämte meddelats närmare bestämmelser rörande attachéernas åligganden m. m.

Kungl. Maj:t har vidare den 12 maj 1939 fastställt följande avlöningsstat för lantbruksattachéerna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1939/40:

Avlöningsstat.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor	7,000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar m. m.	kronor	29,500
b) Avlöningsförhöjningar m. m., för-		
slagsvis	»	3,000
3. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	2,000
4. Särskilda löneförmåner	»	14,500
		<hr/>
		Summa kronor 56,000.

I samband med avlöningsstatens fastställande har föreskrivits, att anslagsposten till arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, skall disponeras till arvode å 7,000 kronor åt en stipendiat, avsedd att tjänstgöra hos lantbruksattachén i London. Å arvodet utgår icke dyrtidstillägg.

Från anslagsposten till särskilda löneförmåner må bestridas ortstillägg åt lantbruksattachén i London med 9,000 kronor, åt lantbruksattachén i Berlin med 4,500 kronor och åt lantbruksattachén i Riga med 1,000 kronor.

I enlighet med den vid 1939 års urtima riksdag behandlade besparingspropositionen, nr 79, skall den ledigblivna befattningen som lantbruksattaché i Riga hållas vakant under återstoden av innevarande budgetår. Detta har beräknats skola medföra en besparing å 9,500 kronor under avlöningsanslaget till lantbruksattachéer.

Anslaget till omkostnader. Den 12 maj 1939 har föreskrivits, att från detta anslag må för resekostnader och expenser utgå till lantbruksattachén i London 12,000 kronor, till lantbruksattachén i Berlin 10,500 kronor och till lantbruksattachén i Riga 6,000 kronor. I enlighet med omfördälda besparingsproposition har Kungl. Maj:t sedermera den 30 december 1939 förordnat, att av omkostnadsanslaget ett belopp av 2,500 kronor icke finge tagas i anspråk. I samband härmed ha de för lantbruksattachéerna i Berlin och Riga avsedda beloppen nedsatts till 9,500 respektive 4,500 kronor.

Anslaget till reglering av vissa kursförluster. Från detta anslag bestrides i förekommande fall ersättning till lantbruksattaché

för kursförlust. Ersättningen utgår enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 oktober och den 31 december 1931, varigenom förordnats, att kursförluster, som, efter det riksbanken genom Kungl. Maj:ts beslut den 27 december 1931 befriats från skyldigheten att inlösa sina sedlar med guld, uppstode vid utbetalande av lön och expensmedel till innehavare av lantbruksattachébefattning, skulle, i den mån sådan förlust överstege en kursmarginal av fyra procent, tills vidare ersättas vederbörande.

I propositionen nr 134 till 1939 års lagtima riksdag berördes frågan, huruvida lantbruksattachéerna i fortsättningen borde beredas gottgörelse för kursförluster å lönen eller om lantbruksattachéernas löner i stället borde omregleras i anslutning till då avsedd lönereglering för vissa tjänstemän vid utrikesförvaltningen. Då ett definitivt ståndpunktstagande till nämnda fråga emellertid icke ansågs kunna ske, förrän ingående överväganden ägt rum beträffande vissa detaljspörsmål, genomfördes icke för budgetåret 1939/40 någon förändring beträffande lantbruksattachéernas löneförmåner utan anvisades, på sätt förut nämnts, ett särskilt anslag till reglering av kursförluster.

I anledning av en av lantbruksattachéerna i London M. W. F. von Wachenfelt och i Berlin G. Bågenholm gjord framställning angående ändrad löneställning — avseende befattningarnas ombildande till ordinarie tjänster i lönegrad A 30 samt ortstilläggens reglering till samma belopp som för utrikesförvaltningens tjänstemän i motsvarande lönegrad — har *lantbruksstyrelsen*, efter att ha erhållit i uppdrag att verkställa utredning rörande frågan om reglering av lantbruksattachéernas löner, i skrivelse den 11 oktober 1939 avgivit förslag i ämnet.

Under förmålan att styrelsen vid fullgörandet av sitt utredningsuppdrag utgått från att nuvarande organisation på förevarande område fortfarande skulle tillämpas och att sålunda lantbruksattachéer skulle finnas anställda en i London, en i Berlin och en i Riga har lantbruksstyrelsen uttalat, att lantbruksattachébefattningarna enligt styrelsens förmenande borde erhålla en i löneavseende enhetlig placering. Särskilt med hänsyn till rådande osäkerhet på det utrikespolitiska området har styrelsen ansett befattningarna tills vidare icke böra uppföras på ordinarie stat utan liksom för närvarande vara extra ordinarie.

Vad beträffar frågan om förhöjd lönegradsplacering för nu förevarande befattningar — vilka vid 1936 års riksdag omändrades från arvodestjänster till befattningar å extra stat i 28 lönegraden — har lantbruksstyrelsen till en början erinrat om vad i detta hänseende anförts i motionerna I: 219 och II: 490 till sagda riksdag.

I omförmälda motioner föreslogs, att de tre lantbruksattachébefattningarna skulle uppföras å extra stat i 30 lönegraden och att ortstilläggen till lantbruksattachéerna i London och Berlin skulle utgå till den förre med 11,000 kronor och till den senare med 5,500 kronor. I motionerna anfördes såsom huvudsakligt skäl för en placering av ifrågavarande befattningar i 30 lönegraden, att lantbruksattachéernas arbete finge anses vara av samma karaktär som handelsrådets, vilka vore placerade i nämnda lönegrad, och att

skillnad i löneavseende mellan lantbruksattachéer och handelsråd knappast kunde vara logisk och rättvis. Ej heller kunde det sägas, att en dylik skillnad stode i överensstämmelse med riksdagens intentioner i fråga om de näringspolitiska uppgifternas tillvaratagande, och i varje fall syntes det motionärerna, som om lantbrukets intressen icke vore betjänta med att dess representanter sattes i en löneställning, som icke vore jämförlig med den, som gällde för andra näringars företrädare. Motionärerna förklarade sig anse, att ytterligare en viktig synpunkt borde vinna beaktande. Man hade sålunda haft att välja på, om ifrågavarande befattningar borde betraktas såsom övergångstjänster för relativt unga befattningshavare, vilka efter förvärvad erfarenhet om utlandsmarknaderna skulle förflyttas till tjänstgöring i hemlandet, eller om de skulle betraktas såsom slutposter. Då relativt få poster förefunnnes inom lantbruksadministrationen för en dylik omflyttning och då under mera än trettio års tid någon dylik förflyttning icke ägt rum, syntes skäl föreligga att beteckna befattningarna såsom sådana, vilkas innehavare beräknades komma att mera beständigt innehava desamma.

Motionärernas framställning om högre lönegradsplacering för lantbruksattachéerna tillstyrktes av jordbruksutskottet men vann icke riksdagens bifall.

Härefter har lantbruksstyrelsen framlagt förslag om att lantbruksattachébefattningarna måtte ombildas till lantbruksrådsbefattningar och uppflyttas från lönegrad Eo 28 till lönegrad Eo 30 samt att innehavare av lantbruksrådsbefattning måtte komma i åtnjutande av såväl ortstillägg som prisutjämningsbidrag med samma belopp som i sådant avseende utginge till handelsråd på respektive orter. Till stöd för detta förslag har lantbruksstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Styrelsen håller före, att lantbruksattachéernas allmänna ställning och uppgifter i huvudsak äro likartade med handelsrådets och vill därför föreslå en förbättrad löneställning för dessa det svenska jordbrukets representanter i utlandet. Styrelsen har därvid funnit sig icke uteslutande böra fästa avseende vid att lantbruksattachéernas arbete i tjänsten numera torde få anses vara helt och hållet av samma natur som handelsrådets utan även därvid, att de personer, som i utlandet skola företräda det svenska lantbrukets intressen, synas böra erhålla i stort sett lika goda möjligheter att göra sig gällande som andra länders utlandsrepresentanter av motsvarande slag och som de svenska utlandsrepresentanterna för övriga grenar av svenskt näringsliv. För att ernå detta syfte synes det vara erforderligt, att lantbruksattachéerna erhålla en löneställning jämställd med den som tillkommer handelsråden. Detta torde vara önskvärt även med hänsyn till möjligheterna att vid nybesättande av befattningarna till desamma erhålla personer med fullt tillräcklig kompetens å lantbruks-, handels- och det administrativa området.

I samband med genomförandet av denna löneförbättring torde lantbruksattachébefattningarna böra ombildas till lantbruksrådsbefattningar. En sådan ombildning synes utgöra en given konsekvens av ifrågavarande befattningars jämställande i lönehänseende med handelsrådsbefattningarna. Erinras må också, att de nuvarande innehavarna av lantbruksattachébefattningarna tilldelats titeln lantbruksråd.

Lantbruksstyrelsen förordar sålunda, att lantbruksattachébefattningarna omändras till lantbruksrådsbefattningar i lönegrad Eo 30 (ortsgrupp I). Härjämte bör enligt styrelsens mening ortstillägg tillförsäkras lantbruksrådet i London med 15,000 kronor, lantbruksrådet i Berlin med 8,000 kronor och

lantbruksrådet i Riga med 6,000 kronor. Prisutjämningsstillägg bör utgå till lantbruksrådet i Berlin med 4,000 kronor. Lantbruksstyrelsen förutsätter härvid, att ersättning för kursförlust — liksom fallet numera är beträffande utrikesrepresentationens befattningshavare i allmänhet — icke vidare skall utgå av statsmedel till nu ifrågavarande befattningshavare.

Vad sålunda förordats innebär, bland annat, en väsentlig höjning av de åt ifrågavarande befattningshavare utgående ortstilläggen. Styrelsen anser sig dock böra framhålla, att vid tillmätandet av ortstillägg till handelsråd uppenbarligen förutsatts, att dessa tillägg även skulle täcka de med handelsrådets representation förenade kostnaderna. Enligt vad styrelsen under hand erfarit, ha handelsråden ej heller haft möjlighet att ens i begränsad utsträckning bestrida sin representation med statsmedel av annat slag, exempelvis från förekommande omkostnadsanslag. Såsom även framgår av motionerna I: 219 och II: 490 till 1936 års riksdag ha däremot lantbruksattachéerna beretts tillfälle att debitera en del av representationskostnaderna på omkostnadsanslagen. För befattningen i London skulle dessa debiteringar enligt motionerna under fem år ha utgjort i medeltal 1,000 kronor årligen samt för befattningen i Berlin i medeltal för de senaste tre åren cirka 500 RM. Enligt vad lantbruksstyrelsen inhämtat, ha lantbruksattachéerna fortfarande möjlighet att gälda representationskostnader från vederbörande omkostnadsanslag. Styrelsen har sig därjämte bekant, att åtminstone i något fall lantbruksattaché haft möjlighet att bestrida vissa utgifter av mera personlig art från omkostnadsanslaget. Lantbruksstyrelsen håller emellertid före, att vid bifall till styrelsens här framställda förslag, i vilket fall ifrågavarande befattningshavare sålunda skulle erhålla samma ortstillägg som motsvarande handelsråd, kostnader av oförmälda slag i fortsättningen böra bestridas av befattningshavarna själva i likhet med vad fallet härvidlag är i fråga om handelsråden. Föreskrifter i sådant syfte torde böra utfärdas.

Därest styrelsens sistnämnda uppfattning godkännes, skulle å anslaget till ifrågavarande befattningshavares omkostnader med hänsyn härtill kunna besparas ett förenämnda slag av utgifter motsvarande belopp.

Enligt vad styrelsen inhämtat ha debiteringarna å omkostnadsanslaget för representation under senare budgetår för de olika lantbruksattachébefattningarna uppgått till följande belopp, nämligen

Budgetår	Lantbruksattachébefattningen i		
	London kronor	Berlin kronor	Riga kronor
1934/35	1,076	522	110
1935/36	944	886	126
1936/37	932	587	32
1937/38	1,100	495	8
1938/39	1,445	686	20.

Med anledning härav synes å ifrågavarande omkostnadsanslag kunna göras en besparing av sammanlagt omkring 1,800 kronor, eller med — i runda tal — 1,100 kronor för befattningen i London, 600 kronor för befattningen i Berlin och 100 kronor för befattningen i Riga, allt under förutsättning att representationskostnaderna skola bestridas av vederbörande befattningshavare.

De ovanberörda utgifter av mera personlig art, som debiterats vederbörande omkostnadsanslag, torde ha uppgått till förhållandevis obetydliga belopp. Den besparing å nämnda anslag, som skulle kunna göras genom att dylika utgifter bestridas av befattningshavarna själva, torde därför böra

beräknas till relativt små belopp, vilkas storlek styrelsen dock icke anser sig kunna närmare precisera.

Den av lantbruksstyrelsen förordade löneregleringen har av styrelsen beräknats föranleda en höjning å anslaget för avlöningar till lantbruksattachéer med 21,200 kronor till 77,200 kronor. Härvid må emellertid erinras om att enligt styrelsens förslag ersättning för kursförlust å avlöning icke vidare skall utgå. Under budgetåret 1938/39 utbetalades sammanlagt omkring 12,200 kronor i dylik ersättning. Av sagda belopp belöpte cirka 600 kronor å lantbruksattachén i London och cirka 11,200 kronor å lantbruksattachén i Berlin.

Ett av lantbruksstyrelsen upprättat förslag till avlöningsstat för lantbruksråden upptager följande anslagsposter, nämligen *dels* posten arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, å 7,000 kronor eller samma belopp som i gällande avlöningsstat, *dels* posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal å 35,200 kronor, därav 32,200 kronor till grundavlöningar m. m. och 3,000 kronor till avlöningsförhöjningar m. m., *dels* posten särskilda löneförmåner å 33,000 kronor, därav 29,000 kronor till ortstillägg och 4,000 kronor till prisutjämningsstillägg, *dels* ock posten rörligt tillägg å 2,000 kronor.

Över lantbruksstyrelsens löneregleringsförslag ha infordrade utlåtanden afgivits den 15 januari 1940 av statskontoret och den 17 januari 1940 av allmänna lönenämnden.

Statskontoret har beträffande spørsmålet om uppflyttning i högre lönegrad av lantbruksattachébefattningarna yttrat följande.

Statskontoret kan för sin del icke biträda lantbruksstyrelsens uppfattning, att de arbetsuppgifter, som ankomma på lantbruksattaché, äro av den art och omfattning, att de motivera lantbruksattachébefattningens jämställande i lönehänseende med befattning såsom handelsråd. De skäl, lantbruksstyrelsen anfört till stöd för den av styrelsen gjorda jämförelsen härutinnan, finner statskontoret icke hållbara. Ämbetsverket vill allenast framhålla, att handelsråd har att föra eller biträda vid ofta mycket omfattande handelspolitiska förhandlingar, därvid deras tjänsteåligganden — särskilt i nuvarande utrikespolitiska läge — torde få anses vara av synnerligen kvalificerad beskaffenhet. Härtill kommer, att handelsråden, var på sin plats, ha att tillgodose praktiskt taget hela den svenska exportens behov av råd och bistånd, under det att lantbruksattachéernas huvudsakliga uppgift är begränsad till att tillvarataga det svenska jordbrukets och fiskets intressen.

I detta sammanhang torde även böra erinras därom, att frågan om lantbruksattachébefattningarnas i London och Berlin uppförande på förutvarande extra stat i lönegrad B 30 varit föremål för riksdagens prövning så sent som år 1936, men att det härom framförda förslaget icke vann riksdagens bifall. Då, såvitt statskontoret kan finna, några omständigheter av beskaffenhet att föranleda ändring i statsmakternas då intagna ståndpunkt till denna fråga icke tillkommit, finner sig statskontoret jämväl med hänsyn härtill böra avstyrka lantbruksstyrelsens framställning om befattningarnas höjning i lönegradshänseende.

Emellertid har statskontoret funnit, att en viss förbättring av de till lantbruksattaché utgående avlöningsförmånerna vore av behovet påkallad. För

åvägabringande härav har det syntts ämbetsverket ligga närmast till hands att öka de med befattningarna förenade ortstilläggen i likhet med vad som skedde 1936. Statskontoret anför härom i huvudsak följande.

Då ortstillägget till handelsråd (lönegrad A 30) utgör i London 15,000 kronor och i Berlin 8,000 kronor samt motsvarande tillägg för i nämnda städer stationerad förste legationssekreterare (lönegrad A 26) är bestämt till 13,000 kronor, respektive 7,000 kronor, synes ortstillägget åt lantbruksattaché i London lämpligen böra höjas till 14,000 kronor och åt lantbruksattaché i Berlin till 7,500 kronor. Då frågan om tillsättande av den för närvarande vakanta lantbruksattachébefattningen i Riga ansetts tills vidare böra anstå, torde anledning saknas att i nu förevarande sammanhang upptaga till prövning spörsmålet om en eventuell reglering av ortstillägget å denna befattning. I överensstämmelse med vad som numera är fallet beträffande utrikesrepresentationens befattningshavare i allmänhet, torde — därest den av statskontoret förordade höjningen av ortstilläggen kommer till stånd — någon ersättning för kursförlust icke böra i fortsättningen utgå av statsmedel. För nästkommande budgetår torde i sådant fall något särskilt anslag till reglering av vissa kursförluster icke behöva anvisas under riksstatens nionde huvudtitel.

I samband med den förra året verkställda regleringen av ortstilläggen åt befattningshavare vid utrikesförvaltningen ansågs det nödvändigt att bereda tjänstemän å sådana orter, där med hänsyn till valutaförhållandena och vissa andra omständigheter så befunnos påkallat, särskilda lönetillskott, s. k. prisutjämningsstillägg, utanför själva lönesystemets ram. Anordningen med prisutjämningsstillägg skulle emellertid betraktas såsom en nödfallsutväg, som borde tillgripas allenast vid mera betydande, men sannolikt övergående rubbningar av de för lönesättningen grundläggande faktorerna. Det skulle fördensskull ankomma på Kungl. Maj:t att fördela de anvisade medlen och därvid meddela de närmare föreskrifter i fråga om tilläggen, som befunnos erforderliga.

Lantbruksstyrelsen har — såsom tidigare antytts — föreslagit införande jämväl för lantbruksattachéernas vidkommande av systemet med prisutjämningsstillägg. Dyligt tillägg skulle emellertid utgå endast till innehavaren av lantbruksattachébefattningen i Berlin och beloppet av detsamma har föreslagits skola fastställas till 4,000 kronor. Under förutsättning, att den nu utgående ersättningen för kursförluster bortfaller, vill statskontoret ej göra erinran mot att ersättning i form av prisutjämningsstillägg tillerkännes det nuvarande lantbruksrådet i Berlin för de speciella förluster, som på grund av kursdifferenser kunna uppstå i samband med utbetalandet av honom tillkommande löneförmåner. Denna ersättning torde emellertid icke böra — såsom lantbruksstyrelsen förordat — fixeras till visst belopp. Statskontoret får i stället föreslå, att prisutjämningsstillägg må efter särskild framtällning hos Kungl. Maj:t medgivas allenast, om och i den utsträckning vederbörande styrker sig ha lidit förluster av angiven art, dock högst intill ett belopp av 4,000 kronor för år.

Därest lantbruksattachéerna tillerkännas de förbättrade löneförmåner, som statskontoret här ovan förordat, förutsätter ämbetsverket, att lantbruksattachéerna själva skola helt bestrida de utgifter för representation m. m., vilka hittills i viss utsträckning synas ha belastat anslaget till omkostnader. Nämnda anslag torde med hänsyn härtill böra minskas med av styrelsen i sådant avseende angivet belopp. Å andra sidan torde anslaget böra höjas med belopp, vartill ersättning för kursförluster å expenser beräknas uppgå. Enligt vad statskontoret under hand inhämtat från utrikesdepartementet

uppgick denna ersättning under budgetåret 1938/39 för lantbruksattachén i London till 700 kronor, i Berlin till 5,360 kronor och i Riga till 1,400 kronor eller således till sammanlagt i runt tal 7,500 kronor.

Slutligen har statskontoret såsom sin mening framhållit, att — för den händelse Kungl. Maj:t ansåge sig böra biträda lantbruksstyrelsens förslag om uppflyttning av lantbruksattachébefattningarna i högre lönegrad — tillräcklig anledning i vart fall saknades att till behandling upptaga frågan om dylik uppflyttning beträffande den numera vakanta befattningen i Riga. Med hänsyn till, bland annat, det nuvarande utrikespolitiska läget syntes spørgsmålet härom böra uppskjutas.

Lönenämnden har funnit vissa skäl tala för att bereda lantbruksattachéerna en något förbättrad ställning i avlöningshänseende. Emellertid har nämnden ställt sig mycket tveksam till förslaget om uppflyttning av de ifrågavarande befattningshavarna till 30 lönegraden. Även om vissa likheter kunde påvisas med avseende å arbetsuppgifterna för handelsråden, å ena sidan, samt lantbruksattachéerna, å andra sidan, förefunnes likväl även avsevärda skiljaktigheter. Lönenämnden har jämväl framhållit, att frågan om lantbruksattachéernas placering i lönegrad bestämdes så sent som vid 1936 års riksdag, varvid den då ifrågasatta uppflyttningen till 30 lönegraden avvisades. Någon mera genomgripande förändring torde icke sedan dess ha inträffat i fråga om lantbruksattachéernas allmänna ställning och uppgifter. Med hänsyn till det anförda har nämnden ansett, att tillräcklig anledning icke för närvarande förelåge att genomföra den föreslagna uppflyttningen av befattningarna i fråga till högre lönegrad.

Vad härefter angår frågan om beredande av högre ortstillägg åt lantbruksattachéerna, har lönenämnden först framhållit, att någon förändring med avseende å befattningen i Riga icke syntes nämnden påkallad under rådande förhållanden. I fråga om befattningarna i London och Berlin har nämnden ansett sig kunna tillstyrka, att ortstilläggen i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag bestämdes till 15,000 respektive 8,000 kronor. Härtill borde för den i Berlin stationerade befattningshavaren komma prisutjämningsstillägg enligt de grunder, som i övrigt gällde inom utrikesrepresentationen, dock högst 4,000 kronor.

Sedermera har lantbruksattachén i London *M. von Wachenfelt* i skrivelse den 17 februari 1940 hemställt, att dyrtidstillägg eller rörligt tillägg måtte få åtnjutas å det i avlöningsstaten upptagna arvodet å 7,000 kronor till en stipendiat, avsedd att tjänstgöra såsom biträde åt lantbruksattachén i London. Såsom motivering för framställningen har anförts, att under rådande förhållanden någon annan möjlighet till compensation för de till följd av krigsutbrottet avsevärt stegrade levnadskostnaderna icke syntes föreligga.

*Departements-
chefen.*

Såsom jag redan vid anmälan i statsverkspropositionen av anslagen till lantbruksattachéerna berörde, synes böra förutsättas, att någon befattning såsom lantbruksattaché i Riga icke kommer att finnas under nästa budgetår.

Speciella utrikesrepresentanter för vår lantbruksexport skulle sålunda finnas anställda endast i London och Berlin.

Av vad i det föregående anförts har framgått, att lantbruksstyrelsen efter att ha verkställt utredning i ämnet kommit till det resultatet, att lantbruksattachéernas allmänna ställning och uppgifter i huvudsak vore likartade med handelsrådets. I anslutning härtill har styrelsen föreslagit, att lantbruksattachétjänsterna måtte i lönehänseende jämsställas med befattningarna såsom handelsråd (lönegrad A 30), dock att attachéerna även i fortsättningen borde inneha extra ordinarie anställning. Statskontoret och allmänna lönenämnden ha icke ansett tillräckliga skäl föreligga för lantbruksattachéernas jämsställande med handelsråden och ha därför icke kunnat tillstyrka högre lönegradsplacering för attachéerna. De ha emellertid funnit vissa skäl tala för att bereda ifrågavarande tjänstemän en förbättrad ställning i avlöningshänseende, vilket dock ansetts närmast böra ske genom en höjning av de med befattningarna förenade ortstilläggen.

Vad angår det ifrågasatta jämsställandet med handelsråden må nämnas, att i London och Berlin såväl lantbruksattachén som handelsrådet ha att i egenkap av experter var och en på sitt område — attachén såsom representant för jordbrukets och handelsrådet såsom representant för industriens exportintressen — biträda vid omfattande handelspolitiska förhandlingar. Var och en av nu förevarande tjänstemän har att självständigt handlägga sina ärenden. Erinras må i detta sammanhang om den mångfald ärenden, föranledda av kontingenteringspolitiken, som det under senare år ankommit på lantbruksattachén att handlägga. Då beträffande det svenska jordbrukets exportärenden näringens egna representanter sällan ha tillfälle att direkt överlägga med importlandets, har vidare lantbruksattachén i stor utsträckning fått sig anförtrott att föra motsvarande förhandlingar. Under den tid som förflutit sedan 1936 års riksdag behandlade frågan om lantbruksattachéernas löneställning ha vid beskickningarna de kommersiella ärendena — såväl lantbrukets som industriens — kommit att intaga en allt betydelsefullare plats.

Ehuru, såsom framgår av vad förut anförts, starka skäl synas tala för att lantbruksattachéerna böra erhålla en förmånligare löneställning, kan jag likväl, med hänsyn till att utredning genom 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga fortfarande pågår angående lönegradsplaceringen för befattningshavare vid verk inom allmänna civilförvaltningen, icke förorda, att lantbruksstyrelsens löneregleringsförslag för närvarande genomföres. Även för nästa budgetår torde alltså lantbruksattachéerna böra hänföras till lönegrad Eo 28. Dessutom bör liksom hittills till lantbruksattachén i Berlin utgå ortstillägg med 4,500 kronor. Vad beträffar lantbruksattachén i London anser jag mig emellertid, med beaktande särskilt av de höga levnadskostnaderna i London, böra föreslå, att ifrågavarande befattningshavare för budgetåret 1940/41 måtte komma i åtnjutande dels liksom hittills av ett ortstillägg å 9,000 kronor, dels ock, såsom ett provisorium i avbidan på det slutliga ställningstagandet till löneregleringsfrågan, av ett extra ortstillägg å 6,000 kronor. Vidare torde

även under nästa budgetår till här ifrågavarande tjänstemän böra utgå ersättning av statsmedel för kursförluster. Ett särskilt förslagsanslag till reglering av vissa kursförluster för lantbruksattachéerna synes alltså fortfarande böra uppföras i riksstaten.

Av lantbruksattachén i London framfört förslag, innebärande att den för tjänstgöring hos honom avsedde stipendiaten måtte få uppbära dyrtidstillägg eller rörligt tillägg å sitt arvode, kan jag icke biträda.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat skulle avlöningsstaten för lantbruksattachéerna för budgetåret 1940/41 erhålla följande utseende. Anslagsposten arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, bör såsom hittills upptagas med 7,000 kronor. För grundavlönningar m. m. till övrig icke-ordinarie personal torde böra beräknas 19,700 kronor och för avlöningsförhöjningar m. m. till dylik personal 3,000 kronor. Under posten särskilda löneförmåner bör uppföras ett belopp av 19,500 kronor, därav till ortstillägg 13,500 kronor och till extra ortstillägg 6,000 kronor. Slutligen torde för rörligt tillägg böra beräknas 2,000 kronor.

Till lantbruksattachéer skulle alltså för nästa budgetår behöva anvisas ett avlöningsanslag av $(7,000 + 19,700 + 3,000 + 19,500 + 2,000 =) 51,200$ kronor.

Vad härefter angår frågan om medelsanvisning till lantbruksattachéernas omkostnader må erinras om att enligt Kungl. Maj:ts beslut den 30 december 1939 från omkostnadsanslaget för innevarande budgetår må för resekostnader och expenser utgå till lantbruksattachén i London 12,000 kronor och till lantbruksattachén i Berlin 9,500 kronor. Med hänsyn härtill bör anslaget till ifrågavarande omkostnader för nästa budgetår uppföras med 21,500 kronor. Någon ändring i vad nu gäller angående bestridandet av representations- m. fl. kostnader torde icke böra ske.

Slutligen synes förslagsanslaget till reglering av vissa kursförluster med ledning av medelsåtgången å anslaget under budgetåret 1938/39 böra upptagas med 18,000 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels för lantbruksattachéer fastställa följande

Personalförteckning.

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

Befattning	Lönegrad
2 lantbruksattachéer	Eo 28;

dels godkänna följande avlöningsstat för lantbruksattachéer, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1940/41:

Avlöningsstat.

1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t	kronor	7,000
2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal:		
a) Grundavlöningar		
m. m.	kronor	19,700
b) Avlöningsförhöjning-		
ar m. m., <i>förslagsvis</i>	»	3,000
		» 22,700
3. Särskilda löneförmåner	»	19,500
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	2,000

Summa kronor 51,200;

dels ock för budgetåret 1940/41 under nionde huvudtiteln anvisa följande anslag, nämligen

1. till <i>Lantbruksattachéer: Avlöningar</i> ett		
<i>förslagsanslag</i> av	kronor	51,200;
2. till <i>Lantbruksattachéer: Omkostnader</i> ett		
<i>anslag</i> av	»	21,500;
3. till <i>Reglering av vissa kursförluster</i> ett		
<i>förslagsanslag</i> av	»	18,000.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Allan Tigerschiöld.